

Monumentnummer*: 528476

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 oktober 2011
Kadaster deel/nr 82940/48

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Rozendaal	Rozendaal	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Rozendaal	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Rozendaal	C			633

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4

SCHELPENGALERIJ van na 1730, halverwege de helling ten zuiden van het kasteel naar het ontwerp van Daniël Marot en uitgevoerd door onder andere Johann Heinrich Hagen, Hendrik Knoop en François Absiel. Een met marmer en schelpen beklede concaaf lopende wand van 34 meter breed en 3,70 meter hoog, bestaande uit twee grotten (kabinetten), zes nissen en in het midden een grote cascade. De wand is bekleed met rood geaderd en wit marmer afgewisseld door grijsblauw hardsteen en wordt verticaal geleed door geblokte, dubbele Ionische pilasters met op de kapitelen uit wit marmer gebeeldhouwde vazen. In het midden van de galerij bevindt zich een cascade van twaalf rechthoekige waterbakken met een gedecoreerd gebogen front, die boven elkaar zijn geplaatst en naar beneden toe groter worden. Ter weerszijden van de bovenste bak zijn twee uit wit marmer gebeeldhouwde dolfijnen geplaatst die het water, dat aan de achterzijde van de galerij aangevoerd wordt door de Molenbeek, uitspuwen waarna het in de cascade en vervolgens via een ovaalvormig bassin de beek weer instroomt. Aan beide zijden van de cascade zijn tegen de achterwand van de galerij twee grote bloemen op stelen geplakt, samengesteld uit schelpen. Zowel links als rechts van de cascade is de galerij verdeeld in drie nissen. In het midden een grote nis geflankeerd door de pilasters en afgedekt met een licht gewelfde witmarmeren boog. Deze nissen bevatten elk een bank met een met marmer beklede rug, bekroond door schelpendecoraties in de vorm van een vogel, waarvan één een kaketoet voorstelt. Aan de linker- en rechterzijde van deze nissen bevinden zich kleinere halfronde nissen met aan de voet een half rond bassin met fontein waarvan de achterwand met schelpen bekleed is. De wand tussen de pilasters en de nissen is bekleed met een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

roodgeaderd marmersoort waarin witmarmeren beeldhouwde trofeeën aan een koord van schelpen hangen. Aan beiden uiteinden van de galerij bevinden zich vierkante schelpengrotten (kabinetten) waarvan de achter- en zijwand en het koepelvormig plafond met schelpen bedekt zijn. Tegen beiden wanden staat een witmarmeren bank, waarbij de bank tegen de achterwand bekroond wordt door een uit schelpen samengesteld borstbeeld. De bodem is bedekt met zwarte en witte marmerplaten in een siermotief gelegd. In de linkergrot staat in het midden een piëdestal met een door schelpen beklede vaas. Boven de gehele galerij loopt een wit marmeren kroonlijst die bewerkt is met ornamenten van ranken, schelpen en afhangend zeewier. Bovenop de in totaal twaalf pilasters die de kroonlijst doorbreken staan marmeren vazen met vaste deksels. Acht hebben een ronde vorm en een decoratie van slingers en vier vazen zijn vierkant met aan elke zijde een medaillon met de voorstelling van een kop en profil. De schelpen waarmee de galerij gedecoreerd is laten een grote variatie aan vorm en kleur zien (wit, blauw, roze, rood). De galerij is tussen 1975 en 1978 geheel gerestaureerd. Het voor de galerij gelegen ovaalvormig bassin met fontein wordt omgeven door een bloemenborder. Tegenover dit bassin, aan de Jagersbeek, ligt een natuurstenen trap met vier treden, geflankeerd door twee grote natuurstenen vazen op sokkels.

Waardering

De SCHELPENGALERIJ, onderdeel van de historische buitenplaats Rosendaal, is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het unieke verschijnsel van een schelpengalerij van dergelijke omvang in Nederland;
- wegens het ontwerp van Daniël Marot;
- wegens de relatie met andere onderdelen van de buitenplaats.
- wegens de ornamentele waarde in de parkaanleg

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie